

Ulricehamnsbygdens Forskarklubb

MEDLEMSTIDNING-HÖSTEN 2014

ULRICEHAMNSBYGDENS FORSKARKLUBB

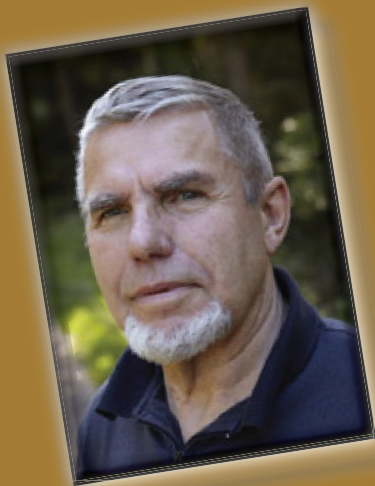
30 ÅR !

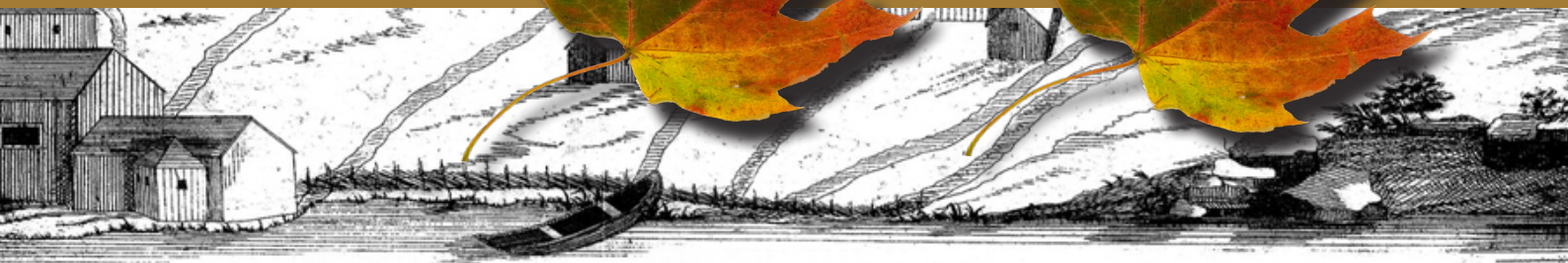
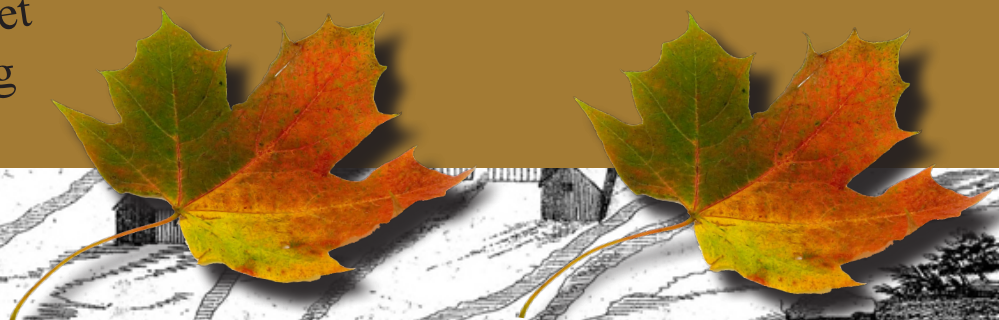
Vilka är Michelssläkten?

Släktforskardagarna 2014

Barnäktenskap

Forskarporträttet
Tore Österhag

Innehåll

Ord från ordföranden	2
Redaktionens spalt	2
Årsmöte 2014	3
Gökotta	4
Michelssläkten	6
Axplock	7
Nyheter från Rötter	8
Forskarklubben 30 år	9-11
Forskarporträttet	12-13
Barnäktenskap	14
Grannföreningar	15
Program hösten 2014	16

Styrelsen**Ordförande**

Anna-Lena Hultman 0321-40228
 konkordia@konkordia.se

Vice ordförande

Maj-Britt Johansson 0321-13066
 032113066@telia.com

Sekreterare

Inga Josefsson 0321-12712

Kassör

Monica Hållander Öhnell 0321-30178
 monica.ohnell@gmail.com

Ledamöter

Ingrid Linnarsson 0321-32450
 humla@telia.com

Susanne Ferm
 murum_kaggarden@hotmail.com

Suppleanter

Inga-Lisa Ahlstrand 0321-41816
 ingalisa.ahlstrand@gmail.com
 Lennart Engqvist 0321-30354
 0321-30354@telia.com

Valberedningen

Roger Jarvid
 rjarvid@hotmail.com
 1 ledarmot vaccant

Redaktionen

Maj-Britt Johansson
 Yvonne Henriksson
 Mail till redaktionen
 yh@telia.com

FRÅN ORDFÖRANDEN

Nu har frihetens klocka ringt och jag har gått i pension.

Det har varit roligt och intressant att jobba med Namn åt de döda och alla andra projekt hos Släktforskarförbundet, men nu kan jag skapa egna databaser, jobba med egen släktforskning (det är en ambition) och åka skytteltrafik till Amerika utan begränsningar.

Det mest aktuella är att sammanställa och indexera allt vi, föreningen SwedGen, fotograferat i USA. Det är gravstenar, kyrkböcker, medborgarskapshandlingar mm som skall indexeras och göras tillgängligt i Konkordiahuset.

Jag letar också adresser till ättlingarna till Kölingareds utvandra-re. Sådana adresser mottages tacksamt. Där behöver jag mycket hjälp, för det var 825 personer som emigrerade. Kanske kan det bli en "Home coming week" 2015 (eller 2016).

Vid släktforskardagarna i Karlstad fick jag för första gången möjlighet att lyssna på föredrag. Det som intresserade mig mest var Peter Sjölund's föreläsning om "DNA i släktforskningen". Det var mycket intressant och väl hemma vid datorn igen, gick jag in och bokade mig för "topsnig" och efterföljande presentation av min bakgrund. Det blir riktigt spännande, jag väntar otåligt!

Förhoppningsvis kan jag ägna mer tid åt Konkordiahuset och öka verksamheten där. Att ta emot emigrantforskare som söker släktingar i Amerika är trevligt – man vet aldrig vad man kan hitta.

När jag tänker på allt jag vill göra framöver, märker jag ju att jag inte kommer att hinna allt.

Det blir att fortsätta prioritera!

Anna-Lena Hultman, ordförande

Föreningsuppgifter

Ulricehamnsbygdens Forskarklubb
 c/o Anna-Lena Hultman
 Hössna Missionshus
 523 97 Hössna
 www.konkordia.se

Bankgiro: 5967-3723
 Org. nr: 06012128-3246

Medlemsavgift
 100 kr/person
 plus 25 kr per familjemedlem

ANTECKNINGAR från årsmötet

Söndagen den 30 mars 2014 i Konkordiahuset, Hössna

Till mötesordförande valdes Anna-Lena Hultman, till sekreterare Maj-Britt Johansson, och till justeringsman Carl-Erik Andersson.

Ett tjugotal medlemmar hade mött upp till mötet, som inleddes med en tyst minut över fyra avlidna medlemmar, följt av ordinarie förhandlingar.

Revisionsberättelsen visade att föreningens ekonomi är god, räkenskaperna väl skötta, och i god ordning. Föreningens styrelse beviljades ansvarsfrihet.

Till ordförande, för ett år, valdes Anna-Lena Hultman. Styrelsen i övrigt kom, sedan Yvonne Henriksson undanbett sig omval, att bestå av Inga Josefsson, Maj-Britt Johansson, Monica Hållander-Öhnell, Ingrid Linnarsson och Susanne Ferm. Till suppleanter valdes Inga-Lisa Ahlstrand och Lennart Engqvist. Göran Efraimsson och Lennart Wasling omvaldes till posterna som revisorer. Omval även av suppleanterna Berit Andersson och Harald Ljung.

I valberedningen kvarstår Roger Jarvid, medan Christer Ström undanbett sig omval. Styrelsen fick i uppdrag att ta fram en ersättare

Årsavgiften för 2015 lämnas oförändrad. 100 kr. för enskild, och 25 kr för familjemedlem. Sveriges Släktforskarförbunds riksstämma hålls i år i Karlstad. Som ombud för vår förening valdes Maj-Britt Johansson, med Anna-Lena Hultman som suppleant.

Planerad verksamhet:

- *18 maj möts vi i Humla till gökotta, med Alf Svensson som guide.
- *Riksstämman i Karlstad 29-31 augusti.
- *Nybörjar- och fortsättningskurser i släktforskning i Konkordiahuset.
- *Forskarhjälp på Stadsbiblioteket Ulricehamn, och i Konkordiahuset.
- *Medlemstidningen och hemsidan. Material efterlyses till bådadera.

Robert Hellner, från Alingsås, bidrog under mötet med ett uppskattat och intressant föredrag om chokladfabriken CAP i Göteborg. Grundad 1895 av Carl Adolf Pettersson.

Efter kaffeservering och lotterier, avslutade mötet av ordföranden.

**Bäste Medlem,
Du har väl inte glömt
att betala medlemsavgiften...?**

Avgiften är 100 kr/person
plus 25 kr per familjemedlem
Bankgiro 5967-3723

Obs!

Glöm inte att meddela
din nya adress
om du har flyttat,
så vi kan skicka
medlemstidningen
till rätt adress!

GÖKOTTA I HUMLA

Text: Maj-Britt Johansson

Söndagen den 18 maj hälsades medlemmarna i Ulricehamns forskarklubb välkomna till sin traditionella vårutflykt. För en vandring i naturen och, om vi hade tur, få höra göken. Platsen var i år Humla, med samling vid Humla gamla missionshus.

Vädermässigt kunde vi inte valt en bättre dag, och dessutom hade vi glädjen att bli guidade av Alf Svensson som är infödd Humlabo. Han visste allt om sin hemsocken, både i dåtid och nutid, och hade lagt upp en trevlig rutt, som vi började med att följa den gamla landsvägen ner mot Ätran.

Humla är med sin areal på 15,16 kvadratkilometer den näst minsta socknen i Redvägs härad. Den ligger inklämd mellan Fivlered och Börstig, genomfluten av Ätran och som en Humlabo lär ha uttryckt det: ”precis som mi´ käring, ä den tjockast på metten” Men socknen rymmer tre små byar. Kyrkbyn, Tranegärde och Häljared. En gång hade Humla 370 invånare. Men antalet har nu reducerats till blygsamma 70 personer.

Första stopp kom vid platsen där fattigstugan en gång låg. Det vill säga där hade funnits två. I den gamla gjorde de tydligen vad de kunde för att lätta upp stämningen. Där förekom s.k. ”lekestöver” med dans. Och en gumma sålde brännvin. Så kunde man inte ha det. Den gamla stugan revs år 1848 och ersattes av en ny, vilken också kom att innehålla en skolsal. Numera finns bara ett stort röse av kullerstenar på platsen.

Det finns faktiskt två broar över Ätran. Vi tog oss över via den nya. En liten bit bort kunde man därifrån se den gamla bron, som byggdes i början av 1870-talet utav en man vid namn Wiik från Vedåsla i Dalum. Den är uppförd i fyra spann, vilket är väldigt ovanligt, av råhuggen kallmurad granit utan murbruk.

På 1980-talet ansågs den dock allt för farlig varför den nya bron byggdes, och den gamla stenbron stängdes av. Men eftersom den var av riksintresse renoverades den för några år sedan. Den plockades då ner sten för sten, och byggdes upp igen.

Vi fortsatte upp över rullstensåsarna. Lämningar av inlandsisen som här fått ligga orörda, till skillnad från i andra socknar där de tjänat som grustag och utplånats. ”Men” sa Alf ”det kanske var för dåligt grus här”. Här på höjden hade vi en fin utsikt över ån, med sina mader vilka för i tiden slogs med lie, och fram mot byn med sin vita kyrka från 1891.

Den efterlängtrade kafferasten kom vid fallet i ”Kvarnbäcken”, där vi kunde duka upp våra medhavda kaffekorgar på en gammal kvarnsten medan vi lyssnade till bäckens forsande då den kastade sig utför fallet. Under äldre tid fanns inte mindre än sex kvarnar i bruk samtidigt vid den här ystra bäcken, på dess väg ner till Ätran.

Nästa stopp kom vid ”Farfars handelsbod” där Ann-Charlotte Lindblom välvilligt öppnat upp, och förevisade vad som idag är ett museum över gången tid. Hon berättade om sin gammel- farfar, Gottfrid Natanael Lindblom som år 1897 startade butiken i en liten bod uppe vid nuvarande Rv-46. Tio år senare flyttade han butiken till bostadshuset här, i närheten av gamla brofästet, för att 1934 flytta ut i ett uthus, där han fortsatte verksamheten fram till sin död år 1947, då döttrarna Valborg och Ruth tog över.

Här fanns allt vad för livets uppehälle krävdes. Det som inte fanns hemma kunde man beställa. Här kunde man också lämna in sitt stryktips. Här sköttes posten, och här kunde man låna telefonen. Här anmälde bönderna djur som skulle skickas till slakt, och här beställde man djurfoder.

1971 drogs posten in och det blev lantbrevbäring. Då upphörde affären, som de senaste åren nästan drivits som en social inrättning. Nu bomrades den igen för gott, och nu stannade tiden i "bo'a".

Ingenting hade under åren slängts. Inredning, förpackningar, burkar och vackra reklamskyltar. Allt var sparad. Det var Ann-Charlottes far, Nils-Anders Lindblom, som så småningom med varsam hand försökte återskapa miljön så autentiskt som möjligt. I mitten av 90-talet var allt på plats igen, och han kunde visa handelsboden för sockenborna. Och nu är det alltså hans dotter som bor här, och vårdar arvet. Sommartid kan man besöka "Farfars handelsbod" och köpa nymalet kaffe, eller kanske en glass.

Ann-Charlotte Lindblom i "Farfars Handelsbod"

Ja, vi fick inte höra göken, men vi hade en verklig fin förmiddag i Humla. Mycket tack vare Alf, vår trevliga guide, som var värd ett jättestort tack.

Bild från Kronobergs Genealogiska Förening

MICHELSSLÄKTEN

17 000 medlemmar i nytt släktregister.

Utgångspunkten och anfadern i registreringen är Gisle Michelsson

Text: Tore Österhag

I mitten av 1600-talet flyttar sonen Michel Gissleson till Dällebo i Varnums socken.

Från en av hans sonsöner och 4 av hans barnbarns barn, de senare födda kring år 1700, har plockats ut 5 släktgrenar som omfattar de 17 000 medlemmarna i släktregistret.

Utöver dessa 17 000 finns det ett bortfall genom emigration, saknade och försvunna släktgrenar, samt ofullständiga uppgifter ur 1900-talets folkbokföring. Gissningsvis kan totalsiffran vara 30% högre eller uppemot 25 000, vilket givetvis är svårt att kunna beräkna.

Det finns ett ganska stort antal namn att utgå ifrån under de 3 första generationerna, vilket bör innebära många års släktforskning och sexsiffrigt antal släktmedlemmar.

Släktforskning i så här stor omfattning är inte ensamarbete. Släktforskare, kontrollstation och problemlösare är en medarbetare i Alingsås.

Vilka är Michelssläkten

Under medeltiden var namnet Mikael mycket vanligt, men har nästan försvunnit i våra trakter sedan 1600-talet.

Bygatan genom Äspereds by i Gingri 2014. Det var vid den här bygatan som handlingen började för 400 år sedan.

Foto Jan Töve

Däremot verkar släkten kring Gisle Michelsson ha varit traditionsbunden till namnet Michel. I de tre följande generationerna efter Gisle, var det brukligt att döpa en son i de flesta familjerna till Michel. Det var så namnet skrevs i kyrkobokföringen.

Därför blir släkten uppkallad efter Gisle Michelsson och kallas MICHELSSLÄKTEN.

Vad är det då för intressant med denna släkt

Jo, därför att, i släktled efter släktled, expanderar den till nya bosättningar och är märkbart berörd av gårdfarihandels gyllene 1700-tal och nedgången på 1800-talet. Det var inte ovanligt att Michelssläkten hade mycket stora barnkullar i sina familjer.

I en 14-barns familj i S Ving i början av 1800-talet uppnådde alla barnen vuxen ålder och samtliga bildade egna familjer. Deras föräldrar fick därigenom 85 barnbarn, men de flesta av dessa utvandrade till Amerika.

Kanhända hade Borås grundande 1621 en ömsesidig betydelse, både för Michelssläktens storlek och stadens snabba framgångar som handelsstad.

En enda av Gisle Michelssons barnbarns barn – Michel Persson i Härna – har ensam över 800 ättlingar boende i Borås kommun 1990. Det betyder c:a 0,8% av stadens befolkning detta år. I det tidiga skedet av Borås historia hade handelsborgarna i staden ett beroende av handelsbönder som exempelvis Michelssläkten, som bör uppmärksammas. Alla skeden i Borås historia borde kunna manifesteras vid Borås 400 års jubileum 2021.

Michelssläktens internationellt mest kände person är dramatikern Lars Norén.

Lokalt i Sjuhäradsbygden finns en hel rad kända personer inom handel och industri, politiker, kulturpersoner och idrottsfolk.

Oavsett om du vill anmäla dig som medhjälpare, är släktmedlem eller bara nyfiken, så kan du skriva till tosterhagt@gmail.com

Hela släktregistret finns på www.osterhag.se

Några axplock ur Ulricehamns tidning anno 1913

Året då det hette att världen ännu var optimistisk

Ulricehamn hade vid årsskiftet 2.340 invånare. En ökning sedan föregående år med 340 personer.

Ulricehamns Tidning utkom tisdag och fredag, kostade 2 kronor för ett helår. 5 öre för ett lösnummer. Ville man annonsera fick man punga ut med 4 öre per m.m. En dödsannons kostade kr. 2.50, om den inlämnades direkt på redaktionen. Kom den från annan ort kostade den 2,75.

Det ville inte bli någon riktig fason på vintern. Bland annat rapporterades det om stora översvämningar, på grund utav det ihållande regnandet. I våra trakter var oron stor eftersom det låg mycket virke ute i skogarna, i väntan på att forslas till järnvägsstation och flottleder. Förgäves gick man och väntade på att få se de välkända virkeslassen komma nerför Grönahögsvägen, och snedda över torget i rask fart ner mot stationen. Men så, den 21 januari kom snön. Det hördes glada skratt och munter bjällerklang. I Sveg i Härjedalen noterades -48 grader.

Den 3 februari invigdes, efter en genomgången restaurering, Ulricehamns teater och föreningshus. Arbetena hade dragit på sig en kostnad av mellan 9.000 och 10.000 kronor.

En talrik, högtidsklädd publik var samlad i teatersalongen då ridån strax efter halv åtta, på kvällen, gick upp. Scenen gjorde, med sina nya eleganta dekorationer, ett charmant intryck. Pjäsen, som spelades, var "Juvelstölden" Den blev föremål för en lång, ingående recension i nästa nummer av tidningen.

Efter föreställningen serverades supé på Stadshotellet, följd av dans, vilken pågick ända fram emot morgonen.

Söndagen den 13 april invigdes sedan, vid en högtidlig ceremoni, Ulricehamns nya begravningsplats, belägen vid Åsundens norra strand med, som det hette, ett fritt och vackert läge. En stor skara människor från såväl staden som landskommunerna Brunn och Vist var närvarande då kontraktsprosten Efraim Jörlander höll sitt invigningstal. Uppförandet av ett kapell, på kyrkogården, beräknades hinna bli färdigt före utgången av år 1914.

Sverige införde det här året, som första land i världen, ålderspension. Redan 1884 hade en olycksfalls- och ålderdomsutredning tillsatts. Utredningsarbetet gick dock trögt, och ärendet kom att stötas och blötas ända fram till år 1912. Där kan man tala om långbänk. Slutligt riksdagsbeslut kom den 21 maj 1913. Pensionen, vilken tillföll den som fyllt 67 år, eller var oförmögen till arbete på grund av invaliditet, var dock så låg att människor, särskilt i städerna, inte hade någon möjlighet att leva på den.

Fram på hösten väcktes sedan ett förslag om höjd tobaksskatt, för att hjälpa till att finansiera den här försäkringen.

En ladugård på marknadsplatsen för att kunna hysa marknadsdjur, med plats för 24 hästar och 16 nötkreatur, var uppe till diskussion på stadsfullmäktiges möte den 20 juni. Det tyckte dock herr Fridner var alldeles för lite. Den borde kunna hysa 50 hästar och 100 nöt. Det var alltså inget litet hus det var frågan om. Kontraktsprosten Jörlander påpekade dock att "stallarna kommo att skymma utsikten från prästbostället ner mot Åsunden."

Stadens gator och tillfartsvägar är sedan länge, på grund av de stora arbetena med att lägga ner vattenledningar, i ett bedrövligt skick, vilket väl inte kunnat undgå någon besökande. Allra sämst är Baldernäsvägen, som påminner om ett gyttebad. Trafiken har måst avstängas, gångbanor och rännstenar har belamrats av jord och sten, då rörgravarna plöjt fram genom gatorna, och sprängskotten har dånat.

I närheten av kallbadhuset växer en liten pumpstation ur marken, och ute på Maderna ska en annan pumpstation, genom en nio meter djup pumpbrunn, uppsuga den grundvattenström som bildas i grusbackarna i Blidsberg och Dalum, och sedan framrinner genom Åtradalen, djupt under marken i ett lager av rullstensgrus, vilket tjänstgör som ett naturligt filter. Ett utmärkt vatten kommer att från och med nästa år bjudas ulricehamnarna.

Den 27 december kunde man sedan läsa att julhelgen förflutit lugnt, och firats på ett gammalt, välkänt maner. Den allmänna ordningen, i staden, hade varit den allra bästa, upplyste polisen.

Det berättades också att pastor Olof Öhrvall i Marbäck, på julafton fick mottaga en gåva av sina församlingsbor, bestående av en "Tidaholmskärra" med vidhängande sele.

Detta var bara några glimtar av vad som tilldrog sig i Ulricehamn år 1913.

Till sist något av spåkvinnan Sibyllas förutsägelse för 1914:

"Ett ofredens och hatets år, under vilket Europas mäktigaste nationer skola sönderslita varandra, men som skall sluta i fred och försoning, till ära för Frankrike."

*Axplocken sammanställda av
Maj-Britt Johansson*

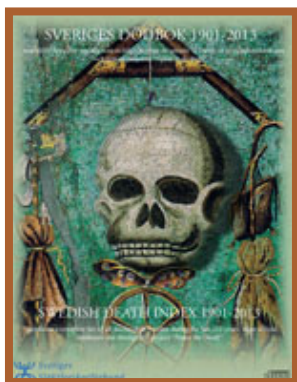
Nyheter från

RÖTTER

NÄTTIDNINGEN RÖTTER UTGIVEN AV SVERIGES SLÄKTFORSKARFÖRBUND

Sveriges dödbok 1901-2013 Nu är den äntligen här!

Arbetet med att ta fram den nu föreliggande versionen av Sveriges dödbok, version 6, har pågått sedan 2010 och ett omfattande frivilligarbete har genomförts av Sveriges släktforskare.

Det är mycket glädjande att nu kunna presentera en komplett dödbok för åren 1901-2013.

DVD-skivan omfattar 9.290.000 poster.

Följande uppgifter finns med:

- Personnummer/födelsedatum 100%
- För- och efternamn 99,99%
- Gatu- och postadress 99%
- Födelseförsamling/-land 95%
- Döddatum 100%
- Dödförsamling/-land 100%
- Civilstånd samt datum 99,4%
- Kön 100%

I ett så här stort material finns naturligtvis en del felaktigheter, det är oundvikligt, men ett stort arbete har lagts ner för att rätta. Det finns dessutom en rättelsefunktion som kan användas för att göra korrigeringar.

Skivan kan köpas hos Sveriges släktforskarförbund på adressen <http://www.rotterbokhandeln.se/> Priset är 600 kr, men den som är medlem i någon av förbundets medlemsföreningar (Ulricehamnsbygdens Forskarklubb är med) kan köpa den för 500 kr.

Om du inte vill handla på nätet, kan du beställa på telefon. Telefon, växel: 08-440 75 50

Telefontider: tisdag-torsdag kl 10-12 och kl 13-16. Lunchstängt kl 12-13.

Anor från Landsvägen

Boken "Anor från landsvägen" är Sveriges Släktforskarförbunds 7:e handbok och handlar om hur du finner dina släktingar bland resandefolket.

Ännu långt fram på 1900-talet levde i vårt land 1000-tals människor som trots att de var födda och levt hela sitt liv här aldrig varit i närheten av en husförhörlängd eller församlingsbok och aldrig varit kyrko- eller mantalsskrivna någonstans.

Författare är Bo Lindwall.

Baspris: 260 KR

Medlemspris 230 KR

Artikelnr: 204008

Den nya världen del I

Under en relativt kort period förlorade Sverige runt en femtedel av sin befolkning.

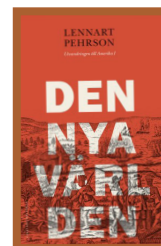
Mer än 1,2 miljoner svenskar utvandrade till Amerika under senare delen av 1800-talet och en bit in på nästa sekel. De lämnade sitt hemland och sökte en ny framtid på andra sidan Atlanten, ofta under avsevärda umbäranden.

Författare: Lennart Pehrson

Baspris: 239 KR

Medlemspris: 229 KR

Artikelnr: 207206

Medlemsförmåner

Ulricehamnsbygdens Forskarklubb är ansluten till Sveriges Släktforskarförbund. Detta ger dig som medlem bra rabatt på förbundets utbud av släktforskarlitteratur, CD-skivor och diverse forskningsmaterial.

1984 - 2014

ULRICEHAMNSBYGDENS
FORSKARKLUBB 30 ÅR!

Föreningen inbjuder till samkväm och jubileumsfirande
Församlingsgården Timmele
fredag den 14 november, klockan 18.00

Vi får lyssna till
Ted Rosvalls kåseri
om TV-serien "Vem tror du att du är?"

Dagen till ära kalasar vi på smörgåstårter med tillbehör
Kaffe och kaka
Vi hoppas att alla våra medlemmar vill vara med
och fira de 30 åren!

Pris: 100 kronor per deltagare
Anmälan om deltagande senast den 6 november
till Maj-Britt tel. 0321-13066
eller Inga tel. 0321-12712

VARMT VÄLKOMNA!

Styrelsen

ULRICEHAMNSBYGDENS FORSKARKLUBB 30 ÅR

*Det var 1984 den bildades, vår forskarklubb,
och nu är det då dags att jubilera!*

Text: Maj-Britt Johansson

Vid sådana tillfällen ska det ju alltid göras tillbakablickar, och skrivs historia.

Så vi tar väl en titt över axeln, för att se vad som hänt under de här trettio åren. Det man först slås av, är vilken väldig utveckling vi varit med om på släktforskningens område. Då vi startade var det läsapparat och mikrofilm som gällde. Man satt där och vevade. Ja ni som var med, minns väl. Så kom mikrofich, och det blev mera lätthanterligt. I början av 90-talet kom sedan datorn. Och inte minst den explosionsartade utvecklingen på internet. Och nu finns ju praktiskt taget allt på "nätet"!

Tillbaka till 1984. På Västgöta Genealogiska Förening, VGF:s initiativ, träffades den 24 augusti en grupp intresserade och bildade en interimstyrelse. Tre månader senare, den 14 november hölls det första konstituerande årsmötet. Till ordförande valdes Karl-Axel Svensson. Styrelsen i övrigt bestod av Harald Filipsson, Anna-Lena Hultman, Tore Andersson, Marianne Johansson, Monica Hållander-Öhnell, med Jonas Jansson och Gerda Larsson som suppleanter.

Vid ett utav de första mötena, i föreningen, hävdade föredragshållaren att all släktforskning var meningslös. Man kunde ju inte vara säker på att de föräldrar, som uppgavs i födelseboken, var de rätta. Särskilt tveksamt var det med faderskapet. Han var säkert bara ute efter att provocera, men det var nog nära att släktforskarbanan slutade för en del åhörare den kvällen.

1987 hade föreningen 63 medlemmar. Ett 20-tal av dessa finns fortfarande kvar med oss.

Medlemsavgiften var, vid starten, 20 kronor. Föreningens "hem" kom att, under många år framöver, vara "Västgötarummet" på Ulricehamns Stadsbibliotek, och en av forskarklubbens målsättningar var att underlätta släktforskningen.

Biblioteket hade inte särskilt många av Redvägs kyrkböcker på mikrofilm, så forskarklubben köpte efter hand, in mikrofich, som komplement. Även mikrokort från angränsande församlingar köptes in, och man investerade i en läsapparat för hemlån. Till viss del gjordes inköpen med kommunalt stöd, och allt kom även bibliotekets lån-

tagare till godo. Forskningen började dock mer och mer bedrivas över data och internet och forskarklubben betalade abonnemangen för både Genline och SVAR. Men då kommunen drog in sitt bidrag till denna typ av kulturell verksamhet fick biblioteket självt stå för kostnaderna. Det blev också så att vi allt mer räknade Konkordiahuset i Hössna, detta släktforskarernas "Mecka", som vårt "hem."

Föreningen är sedan 1985 medlem i VGF, och tio år senare togs beslutet att vi också skulle ingå i Sveriges släktforskarförbund. Tidigt började också ett samarbete med släktforskarna i grannföreningarna, Falköping och Mullsjö. Det ordnades bl.a. anbytarträffar, och till dessa inbjöds grannarna. Sedan många år tillbaka har vi samarbetat med föreningarna i Sjuhäradsbygden, med gemensam monter på olika släktforskar dagar, och sedan några år tillbaka regelbundna "nätverksmöten", höst och vår, då representanter från föreningarna kan träffas, för att utbyta idéer och initiativ.

1996 drabbades föreningen av sorg, då Karl-Axel Svensson avled efter en kort tids sjukdom. Till hans efterträdare, som ordförande, valdes då Anna-Lena Hultman. Det är också hon, som fränsett ett par år då Christer Ström styrde skutan, har haft hand om rodret.

Forskarklubben har, under årens lopp, anordnat en lång rad kurser i släktforskning, i konsten att läsa gamla handstilar, och att använda datorn. Forskarhjälp har också bedrivits hela tiden. Och på Stadsbibliotekets hyllor vittnar en lång rad pärmar om medlemmarnas flit.

Det började med uppbuksregistren, innehållande alla köp och försäljningar av gårdar i Redvägs härad mellan åren 1680 – 1860, som sammanställdes av Anna-Lena Hultman och Harald Filipsson.

Ett stort arbete lades också ner på att göra bouppteckningsregister för Redväg, Ås och Ulricehamn. Det gjordes också en del gravstensinventeringar, under ledning av Britt Hagman.

Årsmötet 2013 Konkordiahuset, Hössna

Sedan kom registreringen av Ulricehamnsbygdens soldater, vilket till stor del skedde i cirkelform, med Karl-Axel Svensson som pådrivare. Även soldaternas familjer registrerades.

Anna-Lena introducerade nu Harald Filipsson i datavärlden, där han snart kom att röra sig hemvant, och sitta på sin kammare och knappa in register med 1000-tals namn.

Nästa projekt blev att registrera den stora mängden emigranter, från våra bygder.

Det hade redan gjorts i Borås, men var behäftat med väldigt många fel, och måste rättas och kompletteras. Det blev också Haralds uppgift att lägga in detta på data.

Vad skulle Ulricehamnsbygdens forskarklubb syssla med om inte knallar.

Därför har vi idag, ett register på omkring 3.500 gårdsfarihandlare och handelsbetjänare. Detta har blivit Inga Josefssons verkliga skötebarn, hon fyller på och rättar i registret snart sagt varje dag.

Då det landsomfattande arbetet startade, som benämndes: **"Namn åt de döda"**, med Anna-Lena Hultman som koordinator, drog vi givetvis vårt strå till stacken.

Alla resultat av vår samlade möda finns alltså på Stadsbiblioteket, till nytta och glädje för alla – inte bara medlemmar i föreningen.

Ett stort antal arrangemang har ordnats under årens lopp. Såsom anbytarträffar, berättaraftnar, intressanta föreläsningar, studiebesök och utflykter. Störst var nog ändå då vår förening var medarrangör vid Släktforskarförbundets årsstämma, i Borås, år 2001. I november 2009 var Arkivens dag förlagd till Hotell Bogesund i Ulricehamn, och vår förening medverkade med en monter. I november 2010 gästades vi sedan av DIS, som valt att förlägga sitt höstmöte till Församlingsgården i Ulricehamn. Vår förening stod för serveringen, och mötet besöktes av ett hundratal personer.

Från och med våren 2011 har vårt medlemsblad, mycket tack vare vår dåvarande kassör, Björn Hallberg, ett helt nytt utseende. Något vi är glada och stolta över, och hoppas att föreningens medlemmar uppskattar.

Till sist - jag har, med berördas tillåtelse, saxat ur diverse protokoll, verksamhetsberättelser, och bidrag införda i tidigare medlemsblad.

Utflykt till Jansa-Johans stenmur i Börsting

Kafferast vid gökottan på Komosse

Forskarporträttet

Text Maj-Britt Johansson

Tore Österhag

Det var farmor, Jenny, som var anledningen till att jag började släktforska. Hennes bakgrund i Härna var helt dold i dunkel.

Vem är då Tore Österhag, som signerat artikeln om Michelssläkten, kanske någon undrar? Därför har jag bett honom berätta lite om sig själv. Och framträder bilden av en ständigt sysselsatt person, med ett innehållsrikt och intressant liv.

”Jag föddes” säger han, ”den 25 december 1935, på gamla BB i Borås. Jag kom faktiskt lite för tidigt till världen. Anledningen till detta var, enligt vad min mor berättat, det hårda arbetet med julförberedelserna.”

Tore var familjens första barn, men skulle komma att få både en bror och en syster.

De växte upp på en gård på Gingris höjder. En gård med, som Tore säger, god jordmån och utsikt åt fyra socknar, i två häradar

19 år gammal var det, för Tores del, dags för rekryten vid Ing2 i Eksjö, där man fick lära sig att både bygga och spränga broar. Men där fanns också kamrater som berättade om det spännande livet i Norrlandsskogarna. Det lockade! Så efter muck begav sig Tore först till Värmland och sedan till Malung, och folkhögskolan där. På sommaren, mellan kurserna, och även åren därefter, gjorde han sedan skogspraktik runt om i landet.

”Bäst trivdes jag” säger han ” med arbetet som förman vid riksskogstaxeringens arbetslag, vilka inventerade skogar i hela landet varje sommar. Så jag har traskat i skogar i alla landskap, från Väster – och Östergötland i söder, till Lappland i norr. Sista sommaren med det gänget blev lappländska Norrbotten. Det var där jag fann min hustru, Helena. Vi möttes en midsommar på samernas urgamla kultplats, Fatmomakke, vid foten av Marsfjällen.”

Om vintrarna gällde det att hitta ett annat jobb.

Varför, tänkte jag, inte pröva på något i varmare trakter, som omväxling? Vintern 1961/62 kom det sålunda att bli en anställning som FN- soldat vid den fredsbevarande styrkan i Kongo. Dag Hammarsköld hade just, under oklara omständigheter, omkommit i en flygkrasch, och det rådde fullt inbördeskrig i landet. Upplevelserna under det halvåret skulle räcka till en hel bok, säger han. Han kom ändå ifrån äventyret med livet i behåll, vilket ju dessvärre inte alla gjorde.

”Hemkommen väntade arbete i skogen igen.

Efter en tid i Älvdalen. Och en tid i Närke, kastade jag fram en förfrågan till min chef på Skogsbyrå, om ett lämpligt vinterjobb. Jo, skogvaktaren vid en

skogsallmänning i Enköping var sjuk. Och avled senare. Eftersom vi, Helena och jag, ville gifta oss till sommaren, satte jag som ultimatum till styrelsen – fast anställning, annars slutar jag. Det kom att bli många år i Enköping, med olika arbetsuppgifter och sysselsättningar. År 2005 flyttade jag till Borås, och bor numera i Dannike.

Nå, intresset för släktforskning, undrar jag?

”Jo,” säger Tore, ”jag nosade väl på det redan på 1960-talet. Helena lockade då med mig på en släktforskarkurs. Hon hade så kända förfäder som Runebergs förebild till Sven Duva - Johan Zakarias Bång, en soldat, som rymde undan ryssarna och hamnade i Vilhelmina lappmark. Sven Duvas torp, Bångnäs, finns utmärkt på vägkartan en bit ovanför Malgomajsjön. Han har också en stor, mäktig gravsten på Vilhelmina kyrkogård. Men historikerna tvistar om det här var rätt person.”

Det var först i mitten av 1990-talet jag kom igång med egen forskning. Anledningen var att jag fick mig tillskickat en pärm, från Limmared, innehållande min mormors anor. Då kom jag att tänka på farmor, Jenny. Jag hade hört mycket berättas om släkten, och träffat släktingar på både mors och fars sida, men farmors bakgrund, i Härna, var helt hölj i dunkel.

Så jag kontaktade min vän, bibliotekarien vid lokalbiblioteket i Enköping, där jag fortfarande bodde. Han släktforskade, och hade försett biblioteket med läsapparat, och rullfilmsläsare. Jag tog hem en del mikrokort, men hittade ingenting. En kontakt med fars yngre syster gav tyvärr inte heller något. Till sist lyckades jag ändå ta mig tillbaka sju generationer i byn Sassarp, i Härna. Jag skrev även av sockenstämmoprotokollen, och upptäckte att väldigt många varit gårdfarihandlare.

Nu började jag umgås med planer att skriva en bok, men insåg ju att utan ett ordentligt kundunderlag skulle det kunna bli en jättestor förlustaffär.”

1999 låg boken ”Handlarna från Härna” tryckt och klar. 420 sidor av släkt- och bygdehistoria, späckad med levnadsöden. Att det låg ett jättejobb bakom kan ju vem som helst förstå.

”Ja” säger Tore, ”jag tog först kontakt med en kusin i Borås. Både hon och hennes dotter hade börjat släktforska. Men utan dotterns hjälp hade det nog inte blivit någon fortsättning.

Tillsammans med min kusin reste jag sedan runt i Västergötland, och besökte nya släktingar. Kontaktade en mängd pastorsexpeditioner, och olika arkiv, skickade 2000 fax under två år, och hade omkring 50 personer som samlade in uppgifter från sina släktingar. Mycket stor hjälp hade jag av Örjan Hill, och hans enorma pärmbibliotek med domstolsnotiser, samt av Anna-Lena Hultman, som ledde mig vidare i min släktforskning.”

Boken trycktes i 500 ex. Hela upplagan är slutsåld, säger Tore och berättar också att han idag har ett register på nästan 3000 gårdfarihandlare, i 10 socknar i Ås.”

Och nu är det då detta med Michelssläkten han brinner för.

En forskning som startades av Håkan Skogsjö, boende på Åland, men med anor i Västergötland, och hans djupdykning ned på 1600-talet i Gingri.

”Tanken är” säger Tore ”att fortsätta forskningen om ”michlarna” fram till 2021.”

”Men” säger han, ”med stigande ålder kan jag kanske inte räkna med att fortsätta så länge. Därför är jag angelägen om att försöka bilda ett team som kan fortsätta forskningen.”

Ett stort tack till er som lämnat bidrag till tidningen i form av artiklar, foton mm.

Men vi behöver fler skribenter till medlemstidningen.

Allt är välkommet; artiklar, notiser, fotografier, händelser, m.m.

Om ni har ett uppslag eller idé men inte har tid att skriva så hjälper vi gärna till

Maila till: 032113066@telia.com eller yh@telia.com

Barnäktenskap

Text Roger Jarvid

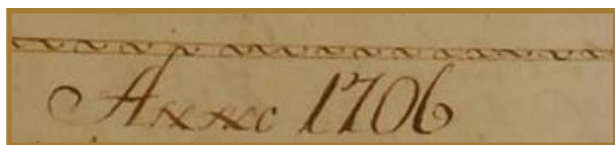
Fortfarande förekommer ju på många håll i världen att barn gifter sig. I Sverige är man ju barn fram till 18 års ålder, och de som gifts bort i tidig ålder är nästan uteslutande flickor. Barn är ju beroende av de vuxna och vi förknippar väl ofta begreppet barnäktenskap med tvång.

Visst minns vi från historieboken att den heliga Birgitta gifte sig som 13-åring med Ulf Gudmarsson. Men detta var ju på medeltiden. Faktum är att flickor kunde giftas bort så tidigt ändå in på 1700-talet! Enligt internetsidan domboksforskning.se fanns det ingen åldersgräns inskriven i lagen före 1734 års lag, men den var i praktiken 15 år för pojkar och 13 år för flickor. 1734 fastställdes åldersgränsen till 21 år för män och 15 år för kvinnor. 1758 sänktes gränsen för allmogesöner till 18 år, om mannen kunde försörja en familj. Under 1800-talet höjdes åldersgränsen för kvinnor till 17 år, och senare 18, medan mannen skulle vara minst 21 år.

Jag har i min egen släktforskning inte stött på några tidiga äktenskap varken i Västergötland eller Småland, och det kan ju ha att göra med att det ibland inte finns så gamla kyrkböcker tillgängliga. Men bland mina anmödrar i Skåne finns några förmodligen mycket unga brudar. Det är svårt att veta säkert, när man bara kan räkna ut ungefärligt födelseår för bruden, när ingen födelsebok finns.

Men i ett fall vet jag att bruden var mycket ung, för hennes födelsenotis finns i kyrkboken.

Arna Håkansdotter föddes den 4 mars 1693 i Hässleberga, Norra Åkarp, norra Skåne. Föräldrarna var Håkan Jönsson och Nilla Olofsdotter. Arna hade i alla fall en äldre bror, Jöns, och en yngre, Christen. Dessutom fick Håkan och Nilla två döttrar som fick heta Kierstena, men den första dog som spädbarn.

Den 10 juni 1706 trolovades Arna med Jakob Kirstensson från Mattered i grannsocknen Vankiva, och redan den 24 juni stod bröllopet.

Brudgummens ålder får räknas ut efter ålder i dödboken, men han bör ha varit född ca 1680 och alltså dubbelt så gammal som sin lilla 13-åriga brud!

Paret bosatte sig i Jakobs föräldrahem, där hans föräldrar Kirsten Jakobsson och Nilla Nilsson bodde.

Vad tyckte unga Arna om att gifta sig med Jakob, och flytta till hans gård i grannsocknen? Försökte hon protestera? Blev hon som en husmor på gården direkt, eller fick hon lyda svärmor och svärfar? Svärmor Nilla ansågs förmodligen ganska gammal med sina 63 år. Efter några år hade i varje fall svärmodern dött, och Arnas roll som husmor var nu mer given. På gården bodde även Jakobs bror Bengt, och antagligen också en syster till Jakob.

Man kan ju undra varför det var så bråttom att gifta bort Arna. Nej, de var inte "tvungna". Inte förrän fyra år senare kom första barnet. Man kan ju tänka sig att det ansågs att man skulle vänta med det sexuella samlivet ett tag, när flickan var så ung, och det sägs ju också att flickor fick sin första mens betydligt senare förr i tiden.

Jakob och Arna fick med tiden flera barn, men enligt födelseboken dröjde det ganska många år mellan första och andra barnet:

Nilla 1710
Lars 1719
Karna 1721
Kirsten 1724
Anders 1727

Det sista barnet var ödesdigert för den nu 34-åriga Arna. Barnet döptes den 5 april, fjärdedag påsk, och redan söndagen efter, 9 april, begravdes mamma Arna. Hon dog alltså i barnsäng. Änkemannen Jakob gifte inte om sig, trots att detta var vanligt. Det behövdes ju ofta snabbt en ny husmor på gården. 1731 gifte sig dottern Nilla, alltså vid mogna 21 års ålder, och övertog gården tillsammans med sin man, Ola Nilsson.

Denne avled efter fyra års äktenskap, 25 år gammal, och Nilla gifte om sig med Söne Nilsson. 1750 är Jakob inhyses hos sonen Kirsten Jakobsson med familj, och Nilla och Söne bor också kvar på gården.

Jakob levde till 1752, och dog då 71 år gammal.

Grannföreningar

Alingsås Släktforskarförening
<http://www.alingsasslaktforskarforening.se/>

Borås Släktforskare
www.borasslaktforskare.se

Falbygdens Släktforskarförening
<http://fsffalbygden.se>

Herrljunga Släktforskarförening
<http://www.herrljunga-slaktforskare.se/>

Kinds Forskarklubb
<http://www.kindsforskarklubb.se>

Marks Härads Släktforskarförening
www.mhsf.se

Alingsås Släktforskare
<http://www.alingsasslaktforskarforening.se/>

Tisdag 21 oktober kl 19.00-21.00

Mulens marker 30 år senare
 med Tore Hagman och Åke Larsson

Plats: Föreningen HjärtLung Alingsås lokal
 Sidenvägen 7B 4415 Alingsås
 Entré: 20 kr.

Tisdag 11 november kl 19.00-21.00

Svenskbygderna Minnesota
 med Stefan Quinth

Plats: Brunnsgården samlingshall
 Norra Ringgatan 8 Alingsås
 Entré: 20 kr

Borås Släktforskare
<http://www.borasslaktforskare.se/>

Onsdagen 22 oktober kl. 18.30 på Lönnen

Professor Thomas Småbergs föredrag handlar om kungar, drottningar och missionärers inblandning i dessa händelser, men även om vanliga mäns och kvinnors livsöden i Västergötland i denna dramatiska period.

Onsdagen 19 november kl. 18.30 på Lönnen

Föredrag av historiker Kristin Mikaelson från Svenska Migrationscentret, Karlstad
 Det dominerande intresset för migrationen har totalt koncentrerats till den stora utvandringen till Nord Amerika under andra hälften av 1800-talet och början 1900-talet.
 Emellertid så har det förekommit en stor migration till andra länder och då inte minst till de Skandinaviska länderna.
 Kristin kommer att ge oss en bild av denna migrationen.

Glöm inte
att titta på
Kopplingen i
Ulricehamns
Tidning
på tisdagar!

Program hösten 2014

- **Lördag den 11 oktober 11:00-16:00**
Släktforskardag på Borås Stadsbibliotek
- **Fredagen den 14 november kl. 18.00**
Församlingsgården Timmele
ULRICEHAMNSBYGDENS FORSKARKLUBB 30 ÅR
Se info på sidorna 9-11
- **Släktforskningskurser**
Nybörjare och fortsättning
anmälan till Vuxenskolan 0321-35022
- **Forskarhjälp**
Stadsbiblioteket i Ulricehamn
måndagar ojämna veckor 15:00 - 18:00
Konkordiahuset i Hössna
tisdagar 16:00-19:00

*På grund av sjukdom är tyvärr den planerade utflykten till
Alfred Smedbergs hem Vaddåkra i Humla inställd.*